

fattige unge Mennesker, der ønske at blive Skolelærere, den Hjælp, de kunne faae ved Statsseminarierne. Man vil jo, ved at spare Lærerkrafter, Bøhninger, Examinens-Udgifter og alt det Andet, der gaaer til Statsseminarierne, kunne faae en endnu større Capital til Naa-dighed, for derved, om man vil, at understøtte trængende Seminarieelever. Vi maae ønske, saavidt muligt, at høre alle den Slags Statsanstalter, som man ikke behøver, men som kunne erstattes ved private Krafter. Vi udsille her i Landet gjennem de lærde Skoler og Universitetet en stor Mængde unge Mennesker med en høi Grad af Dannelse og Kundskaber, som ere istand til i private Stillingen at kunne virke oplysende og udbannende paa deres Medborgere, og hvorfor skulle vi tvinge dem til netop at modtage Statsembeder for at kunne ernære sig. Det er ikke i Statens Interesse, som derved paatager sig pecuniaire Byrder ligeoverfor dem, og det er heller ikke i disse unge Mænds Interesse, som ellers kunde erhverve sig en fri og uafhængig borgerlig Stilling i Samfundet. Jeg troer, at vor aandelige og hele borgerlige Udvikling vilde fremmes i høi Grad, naar vi ledede saadanne unge Candidater, vil jeg kalde dem, Afgang til en fri, borgerlig Næring i aandelig Retning, uden at behøve at gaae ind i Statsmaskineriet. Jeg haaber altsaa, at dette Spørgsmaal om Seminarierne maa blive opfat til en senere Tid, og at man vil see paa Endringsforslagene, saaledes som de foreligge, som et blot Spørgsmaal om, hvor Seminarierne for Dieblirket skulle have Tilsluddet fra, enten fra Statskassen eller fra Sorø Academi eller fra Seminariefonden; thi der foreligger ikke noget Spørgsmaal om, at de ikke skulle have noget Tilslud. Med Hensyn til det første Forslag, nemlig det under Nr. 13, da vare vi, som forrige Gang hørte til Mindretallet i Udvalget, saa heldige at faae Fleertallet her i Salen til at være af samme Anskuelse, at der, under de nærværende Forhold, er Grund til for Statskassen at spare disse Penge, naar den kunde. Jeg kan ikke antage Andet, end at Fleertallet vil holde fast derpaa, efterat ogsaa Fleertallet i Udvalget nu har opgivet sin Modstand mod dette Punkt. Hvad derimod det andet Forslag, som er stillet af Fleertallet i

Udvalget, nemlig, at det skulde tages af Midlerne fra Sorø Academi, angaaer, da har jeg ikke saa synderlig Meget derimod. Sorø Academi giver 32,000 Rbd. om Aaret, om det nu giver disse 8,000 Rbd. mere eller mindre til, det synes jeg ikke kan være af stor Betydning. Men den Grund, hvorfor jeg ikke kan tiltræde Forslaget, er den, at jeg ikke indseer, hvorfor vi skulle vedblive at holde paa en saadan særlig Fond som Seminariefonden, og jeg seer det allermindst, efterat vi have hørt den ærede Rigsdagmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) udtale, at Seminariefonden paa en Maade har en Ret eller et Krav at gjøre gjældende ligeoverfor Statskassen. Det forekommer mig dog virkelig, at det er at lede os i et reent Uspør, naar saaledes hver Capital, Staten som Overflud lader samles paa et eller andet Sted, optræder som moralsk Person ligeoverfor Staten og siger: Staten har ikke Lov til at gjøre nogen Forandring med denne Capital. Seminariefonden er kun kommen tilstede ved Tilslud fra Staten, directe eller indirecte; skulle vi nu ikke, naar vi søge at naae samme Formaal, have fuldstændig Ret til at sige: Nu inddrage vi denne Fond og give Midlerne paa anden Maade. Jeg kan ikke see Andet end, at jo mere man paa den Maade hæver de særlige Fonds Ret ligeoverfor Staten, desto mere Opfordring er der til at gjøre Ende paa dem, og her er en særlig Fond, som i lang Tid kun har levet af Almisser, og som kun hvert Aar har givet en ringe Deel til det Formaal, hvortil den er bestemt, medens Staten paa anden Maade staffer en meget betydelig Deel tilveie. Derfor skulle vi blive ved at holde en saadan Fond, er det jo kun at gjøre hele Regnskabsførelsen endnu mere indviklet og vanskelig. Ulemperne derved ere fremhævede saamange Gange og i saamange Aar, før Sagen kom paa Bane, om hvorvidt de særlige Fonds skulle nedlægges eller ikke, at jeg synes dog i en Tid som denne, hvor det gjælder om i det Hele taget at indføre Besparelser, maatte man see at bringe en mere ordentlig Regnskabsførelse tilstede, for derved at spare baade Tid og Penge (Fischer: Regnskabsførelsen er ordentlig). Den ærede Statsrevisor siger, at der er en ordentlig Regnskabs-